

Laat het plan van aanpak landen in uw organisatie

Wat komt er na de RI&E?

Wat komt er na de RI&E? Een oorverdovende stilte, of eigenlijk het geroezemoes van de werkdag. Want in veel organisaties is het *back to business* na het opstellen van de RI&E. Daar is op zich helemaal niets mis mee. Het kan immers betekenen dat de plannen die uit de RI&E volgen gewoon zijn opgenomen in de dagelijkse gang van zaken. Toch is dat niet altijd het geval...

tekst THEO-JAN HEESEN ~ beeld SHUTTERSTOCK



VEEL ORGANISATIES vinden het moeilijk om na het opstellen van de RI&E door te pakken met het plan van aanpak. De vertaling van de RI&E naar het plan van aanpak is dan ook geen eenvoudige opdracht. 'We moeten al met zoveel procedures en regels rekening houden', zo hoorde ik laatst van de directieverantwoordelijke van een woningcorporatie. Ze vervolgte: 'Weer meer procedures, alleen maar omdat het moet; zo graaft arbo zijn eigen kuil.' Hiermee vertolkte deze dame het gevoel van veel managers en medewerkers in de BV Nederland. De grootste uitdaging voor iedereen die een RI&E oplevert, is dan ook om het plan van aanpak te laten landen.

Ingrediënten

Dat is geen gemakkelijke opdracht, maar er is wel een aantal handreikingen te bedenken. Die kunnen we het beste ophangen aan de zogenaamde Wet van Maier. Deze wet zegt dat een kwalitatief uitstekend plan van aanpak geen enkel effect heeft als je leidinggevende,

'Het laten landen van het plan van aanpak is geen gemakkelijke opdracht'

collega's of opdrachtgever het niet accepteren. Maar ook het omgekeerde geldt: een volledig geaccepteerd plan van aanpak is niet effectief als de kwaliteit ervan beneden peil is. Oftewel: Effect = Kwaliteit x Acceptatie. Het gaat dus om kwaliteit én acceptatie.

Verdieping

Er zijn genoeg mogelijkheden om de kwaliteit van een plan van aanpak te verhogen. Zo zijn er voor een groot aantal branches arbocatalogi opgesteld, die een schat aan waardevolle informatie bevatten. Hoewel de kwaliteit van de arbocatalogi niet altijd even goed is, bieden ze wel degelijk aanknopingspunten en mogelijkheden voor verdieping. Een andere mogelijkheid is het raadplegen van collega-bedrijven, brancheorganisaties en adviseurs.

Eigenaar

Minstens zo belangrijk is de acceptatie van het plan van aanpak. Acceptatie is een mix van een aantal zaken: betrokkenheid, vertaling naar het bedrijfsbelang en de boodschap goed overbrengen. Betrokkenheid begint aan de voorkant: bij het opstellen van de RI&E. Het is belangrijk om goed na te denken wie er bij dit proces worden betrokken. Daarbij is het zaak om rekening te houden met het eigenaarschap van de RI&E. Want wie is nu eigenlijk de eigenaar? Dan hebben we het in de eerste plaats over de werknemers. En de OR, MR of pvt als formele partij binnen de organisatie. Maar we hebben het ook over de budgethouders. Wie betaalt, bepaalt geldt immers ook in arboland. Grote vraag is dan of

BELANG VAN SAMENWERKINGSPARTNERS

Op www.inpreventie.nl/kennis/preventiewerk/voorlichting-overleg is een poster te vinden die inzicht geeft in de belangen van de verschillende geledingen binnen de organisatie (medewerker, P&O, directie, OR). De poster is een handig hulpmiddel bij het opstellen van verbetermaatregelen.



die 'eigenaren' ook bij het opstellen van de RI&E betrokken zijn. Als dat niet zo is, zitten ze in een comfortabele positie. Want niets is zo gemakkelijk als het afschieten van het werk van anderen.

Acceptatie

Betrokkenheid aan de voorkant betekent echter nog steeds niet dat verbetervoorstellen klakkeloos worden geaccepteerd en overgenomen. De maatregelen moeten intern natuurlijk wel 'verkopen'. Mijn vraag in dit soort situaties is vaak: 'Achter welk vaandel lopen jullie aan?' Elke organisatie heeft namelijk een of meerdere vanden: zaken waar iedereen zich voor inspant. In zorginstellingen is het vaandel van 'bejegening' populair: kwalitatief hoogwaardige, professionele omgang met bewoners of cliënten. Dat is een prachtig vaandel om gewenste omgangsvormen – de andere kant van ongewenste omgangsvormen – in te stoppen. Een ander vaandel is kostenreductie. Hierbij past een veelheid van arboverbetermaatregelen, zoals de herinrichting van werkplekken (ergonomie en efficiëntie) en voorraadbeheer (beheersing van gevaarlijke stoffen). In het beroepsonderwijs zie ik dat docenten, ondersteunend personeel en management veel waarde hechten aan medewerkerstevredenheidsonderzoeken en de follow-up daarvan. Het vaandel van medewerkerstevredenheid is dan een mooie kans om werkplezier, de andere kant van werkdruk, onder de aandacht te brengen. Wie arbomaatregelen onder dit soort vanden weet te stoppen, is spekkoper. De maatregelen zijn



KWALITEIT VAN ARBOMAATREGELEN

Arbocatalogi bieden vaak goede informatie over beheersmaatregelen. Een overzicht van alle branches met arbocatalogi is te vinden op website: www.arboportaal.nl/types/arbocatalogi?/onderwerpen/arbowed--en--regeling/arbowed/arbocatalogi.html. U kunt ook gebruikmaken van de kennisbank van InPreventie: www.inpreventie.nl

dan geen arbomaatregelen meer, maar verbeteracties die passen bij het beleid van de organisatie. Het plan van aanpak neemt dan als een kameleon de kleur van de organisatie aan.

Boodschap

Het derde ingrediënt van acceptatie is het overbrengen van de boodschap. *The medium is the message* is een belangrijk communicatieprincipe. Hoe de boodschap wordt gebracht, bepaalt hoe de boodschap overkomt. Een voorbeeld van hoe het niet hoort, is een zaal vol zittende mensen die te lang moet luisteren naar iemand die vertelt hoe belangrijk het is om dagelijks te bewegen. Een mooi voorbeeld van hoe het wel kan, is om een dag lang alle medewerkers via de nooduitgangen het bedrijfspand naar binnen en buiten te laten gaan, om zo aandacht te vragen voor bedrijfs-hulpverlening en het belang van ontruimen.

Gerust

Kortom, het laten landen van het plan van aanpak is geen gemakkelijke opdracht. Maar preventiemedewerkers die rekening houden met de Wet van Maier zullen de voordelen ervaren. Arbo wordt op die manier veel meer onderdeel van het bedrijf. Met als gevolg: na de RIE kan iedereen met een gerust hart op een gezonde en veilige manier aan het werk. ◀

Theo-Jan Heesen is adviseur, trainer en projectleider bij De Goede Praktijk (www.degoedepraktijk.nl) en TrajectPlus (www.trajectplus.nl). De Goede Praktijk organiseert de workshop 'RI&E in een halve dag'.